SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 135. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 18, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го СЕРПНЯ 1991 Ч. 135. РІК XCVIII.

КОМІСІЯ ОСУДИЛА РПЦ ЗА ПОДІЇ В КАНЕВІ

Київ (УНІАР). — Тут за дорученням Верховної Ради України Комісія з питань культури і духовного відродження розглянула питання, порушені 57-ма народними депутатами з приводу подій у Каневі 22-го травня під час святкування 130-ої річниці перепоховання праху Шевченка на Тарасовій горі.

Комісія дійшла до висновку, що події 22-го травня у Каневі біля могили Тараса Шевченка дискредитували національний характер урочистостей. З вини урядових осіб були порушені конституційні права громадян, нанесено образу українському народові та його національній гідності, зіґноровано принцип неупередженого ставлення держави до всіх діючих в Україні релігійних організацій.

Члени комісії відзначили, що дії Комітету проведення урочистостей несумісні з політикою збереження громадянської згоди і взаємоповаги, здійснюваною Верховною Радою та урядом України. Канівський Міський Виконавчий Комітет фактично самоусунувся від організації урочистостей 22-го травня, віддавши могилу Кобзаря на глум духовенству РПЦ, яка фальшиво називає себе УПЦ. Організаційний комітет вдався до брехні, оголосивши, що доступ громадян на Тарасову гору заборонений розпорядженням адміністрації Шевченкового Музею-Заповідника.

Комісія поділяє думку голови Ради у справах релігій при Кабінеті Міністрів України Колесника, що урочистості на Тарасовій горі стали об'єктом політичних і релігійних спекуляцій.

Уряд УНР інтервеніював в справі допомоги М. Ґорбачову

Філядельфія (УІБ). — З нагоди конференції голів сімох держав в Лондоні Уряд УНР в екзилі вислав ноту авторства голови Уряду проф. Івана Самійленка до голів усіх семи держав, що мають нараду в Лондоні, з проханням мати на увазі інтереси і долю республік СССР, зокрема України, а не лише центру, очоленого Міхаїлом Ґорбачовим, вказавши на можливість трагічних наслідків допомоги центрові.

В ноті підкреслено стан кризи, спричинений режимом комуністичної диктатури, що охоплює всі ділянки життя України.

Захищають споживчий ринок, повітря і свободу

Київ (УНІАР). — Тут 11-го липня Кабінет Міністрів УССР ухвалив постанову про захист ринку споживчої продукції. Купони в Україні скасували, але нова постанова забороняє вивозити за межі республіки з будь-якою метою сільськогосподарські продукти. За порушення постанови передбачено суворі санкції.

Кабінет Міністрів України також ухвалив постанову про сприяння Спілці Воїнів-Інтернаціоналістів України. Міністерствам, відомствам, виконкомам рад народних депутатів, керівникам підприємств, організацій та установ республіки рекомендовано подавати цьому громадському об'єднанню допомогу в усіх сферах його діяльности.

Біля Київської Міської Ради 10-11-го липня відбулася низка акцій під гаслом „За наше і ваше повітря", яку проводили активісти Партії Зелених України (ПЗУ). Мета акції — привернути увагу громадськости до стану повітря у Києві, яке забруднюється транспортом. Загальна вага шкідливих викидів транспорту в місті за рік становить 228,000 тонн. В акції взяв участь міністер охорони навколишнього середовища, голова ПЗУ Юрій Щербак.

У Києві колишній старшина совєтської армії Володимир Філоловський від 11-го липня проводить запис добрвольців у Словенію та Хорватію. Вже близько 50 осіб виявили бажання зі зброєю в руках захищати незалежність новоутворених держав. В. Філоловський має намір віднести списки до представництва торговельної хорватської фірми „Астра" у Києві для дальшого передання їх до Словенії та Хорватії. Запис проводиться на Площі Незалежности.

УКРАЇНА ПРОГОЛОСИЛА АМНЕСТІЮ

Київ (УНІАР). — Тут 15-го липня з нагоди першої річниці прийняття декларації про державний суверенітет України Президія Верховної Ради України проголосила указ про амнестію для засуджених виключно судами УССР „незалежно від місця відбуття покарання".

Свободу дарують засудженим за нетяжкі злочини. Перш за все на волю вийдуть неповнолітні, жінки, які мають дітей до 16 років та дітей-інвалідів, вагітні та жінки, яким понад 55 і чоловіки, яким понад 60 років. Значна категорія осіб уникне ув'язнення, оскільки згідно з указом припиняється слідство і судовий розгляд справ, що не підпадають під кримінальні статті про тяжкі злочини.

На 49-ій сесії Дунайської комісії Україна оголосила віднову своєї праці у цій міжнародній організації. Слід зауважити, що з вісьмох країн, що входять до комісії, лише СССР та Румунія не підтримали позицію України.

Кораблі типу „ріка-море" здійснюють перевезення пасажирів від Києва до Відня з пересадками у портах Румунії та Болгарії. Потім вгору по Дунаю пасажирів везуть теплоходи Австрії. Але незабаром, згідно з домовленістю, у чехо-словацькому місті Комарно буде збудовано великий пасажирський теплохід, що ходитиме з Києва до Відня. Згодом до нього приєднаються ще два подібних судна.

У Будинку Вчителя 18-го липня урочисто відкрилася друга літня сесія Міжнародної школи україністики — „Україна-91", яку проводять Республіканська Асоціяція Україністів та Академія Наук УССР. Серед слухачів школи понад 100 студентів, аспірантів та вчених з понад 20-ти країн світу.

Під час надання Совєтським Союзом „інтернаціональної допомоги" Афганістанові у військових діях брало участь понад 150,000 вихідців з України. З них приблизно 2,500 загинули і стільки ж повернулися додому каліками; 53 пропали безвісти, 18 українців до цього часу перебувають у полоні.

Успішно пройшла подорож спортовців в Україну

Нюарк, Н. Дж. (О. Твардовський). — В часі від 18-го червня до 1-го липня збірні дружини Української Спортової Централі Америки і Канади — копаного м'яча, відбиванки, тенісу, плавання і шахів, біля 120 спортовців, відбули історичну поїздку в Україну, де взяли участь у святкуваннях 80-річчя СТ „Україна" Львів. В поїздці взяли теж участь біля 300 осіб, членів родин і симпатиків. Цю найчисленнішу досі делеґацію в Україну з діяспори очолював голова УСЦАК Мирон Стебельський, який в розмові відповів на деякі питання:

— Оминаючи дрібниці, що можете сказати про перший лет „Ейр Юкрейн" з Ню Йорку до Києва?

— В загальному лет до Києва, без зупинки, був приємний. Лінія „Ейр Юкрейн", більше по назві українська. Багато ще потрібно змін, щоб можна було назвати її українською.

— Згідно із заздалегідь наміченою програмою в день приїзду до Львова, після розміщення в готелі „Супутник", були передбачені: пресова конференція, виступи на телевізії, знайомство з містом. Просимо поділитися фактами з цих частин програми.

— Коли ми остаточно, після привітань на летовищі, опинилися в готелі „Супутник", довідалися, що пресова конференція була передбачена і назначена на один день перед нашим приїздом і тому не відбулася. Вільний час перед відкриттям свята в міській опері використали ми на відвідини і знайомство з містом, як теж на офіційні відвідини делеґацією УСЦАК посадника міста Шпіцера. Обмінявшися офіційними подарунками, заслухали короткі інформації про працю Міської Ради, після чого ставили питання про життя й відносини мешканців Львова, на які посадник радо відповідав.

Хочу при цьому відмітити, що в днях 22-го і 23-го червня у Львові, як теж в інших містах України проходили жалібні святкування-поминки, а саме 50-річчя нападу фашистської Німеччини на СССР і 50-річчя терору в Західній Україні, що його здійснило НКВД. Обидві річниці дещо неґативно відбилися на початкових точках святкувань 80-річчя СТ „Україна".

Хочу ще згадати про дуже важливу наукову конференцію „Нація і спорт", що відбулася в п'ятницю вранці в приміщенні державного університету ім. Івана Франка при великій участі слухачів. Від господарів виступали: К. Мікльош, М. Герцик, С. Родак, від УСЦАК Р. Куціль, М. Борецький, О. Скоцень з Канади і О. Бучацький з Австралії та ряд інших. Конференція була дуже вдала. 21-го червня було заплановане прийняття в обласному комітеті Львова, а вечером урочисте засідання для відзначення 80-річчя СТ „Україна" і концерт.

— Як випали ці точки святкової програми?

— Офіційне прийняття делеґації УСЦАК відбулося в приміщенні Міської Ради, бо голова Обласної Ради В. Чорновіл був неприсутній через недугу.

Величаво відбулося урочисте відкриття святкування в оперному театрі в п'ятницю вечером. На сцену до почесної президії попрошено усіх ще живучих ветеранів СТ „Україна", заступника голови Обласної Ради І. Геля, посадника міста Шпіцера, голову Української Спортивної Асоціяції народного депутата Я. Кендзьора, його заступника С. Родака і мене, як голову УСЦАК. Після офіційних промов й привітань відбулася багата концерто-

(Закінчення на стор. 4)

„БЕЗ ЄДНОСТИ МИ НЕ ПЕРЕМОЖЕМО"

Джерзі Сіти, Н.Дж. (П. Часто). — Маємо чергову нагоду наблизити до читачів сучасну Україну. Головну Канцелярію Українського Народного Союзу і редакцію „Свободи" відвідав Юрій Шухевич. Це ім'я не потребує рекомендацій. Воно знане і шановане.

Без позиції Шухевича спектр українських політичних програм, орієнтацій і практичних визвольних зусиль був би неповним. Очолювана ним Українська Міжпартійна Асамблея (УМА) в часі її заснування багатьох відлякувала своєю непоступливістю, наприклад, у питанні ставлення до нав'язаного Москвою референдуму стосовно нового договору. Коли всі, хто **перебільшив** значення лібералізації совєтського суспільного життя, дивилися на цей референдум як на природний крок до народного **волевияву, УМА засуджувала** саму цю ідею, виходячи з того, що представники імперського центру, який утримує Україну в стані окупованої колонії, не мають права запитувати в українського народу, чи хоче він бути вільним. Як людині, так і нації право на волю дав Бог, і в цьому погляді на реальні обставини УМА мала, як тепер виявляється, подвійну рацію: і світоглядну, рацію аналізи, і практичну, рацію дії.

Юрій Шухевич (зліва) з головним предсідником УНСоюзу Уляною Дячук під час відвідин в Головній Канцелярії УНС.

Виробляючи стратегію і тактику боротьби за самостійну Україну, УМА зробила для себе висновок, що парляментським способом не можна досягнути мети і тому вибрала конґресовий шлях. Асамблея виступила ініціятором реєстрації громадян Української Народної Республіки на підставі закону про громадянство, прийнятого Центральною Радою у 1918 році. Коли це громадянство кількісно складе половину дорослого населення України, буде можливість для скликання установчих зборів і зібрання національного конґресу. Вже зареєстровано понад 3 міл. громадян УНР.

Сьогодні УМА всі свої зусилля спрямовує на активізацію українського робітничого руху, розглядаючи його як вирішальний чинник боротьби за побудову незалежної української держави: якщо робітництво погляне вперед, в перспек-

(Закінчення на стор. 4)

Оборонці імперії і комунізму конкретизують свої пляни

Мінськ, Білорусія. — Совєтське пресове аґентство ТАСС інформує, що в Мінську відбулась всесоюзна конференція комуністів і безпартійних, які називають себе „зберігачами правдивого соціялізму і комунізму". Конференція прийняла декларацію про конечність змін большевицької плятформи в КПСС. Її прихильники проголосили себе „наслідниками і правонаступниками революційно-пролетарської ленінської лінії в КПСС, переконливими противниками опортунізму і ревізіонізму, здеклярованими борцями з антикомунізмом і антисовєтизмом", — каже ТАСС.

Серед політичних документів, прийнятих конференцією, знаходяться большевицька плятформа в КПСС, звернення до всіх комуністів і безпартійних большевиків, звернення до Верховної Ради СССР, резолюції з висловом „політичного недовір'я" до генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова, заклик про відкликання „скомпромітованих" членів Верховної Ради СССР і народних депутатів. В резолюціях далі говориться про „необхідність зірвати підступні пляни капіталізму в СССР", що їх підтримують чимало членів теперішнього Центрального Комітету КПСС і Політбюра.

Конференція поставила вимогу про скликання надзвичайного з'їзду КПСС. Для його переведення конференція покликала організаційний комітет, що його очолила Ніна Андреєва, голова Всесоюзного об'єднання „Єдінство" за ленінізм і комуністичні ідеали. Вона також очолила комісію програмову, яка займеться розпрацюванням альтернативної програми КПСС.

Делегати конференції проголосили себе представниками большевицької плятформи в партійних організаціях і трудових колективах, оголосили себе повноправними приймати в членство КПСС нових осіб, які погоджуються з їхньою большевицькою плятформою.

Про свою діяльність керівництво тієї організації вирішило повідомити Центральний Комітет КПСС, але назвати число членства дорадник Н. Андреєвої, Александр Лапін, відмовився, кажучи, що крім офіційного членства існують ще численні симпатики не тільки в Комуністичній партії, але також у спільноті. Абсолютна більшість делеґатів конференції, які обороняють також свою особисту екзистенцію, були ветерани компартії, пенсіонери, цивільні і військові та каґебісти.

Інж. М. Корчинський доповідав в арабських країнах

Піттсбурґ. — В кінці травня інж. Михайло Корчинський відвідав ряд арабських країн: Савдійську Арабію, Катар і Єгипет. У цих країнах, він побував у підприємствах стального промислу та дав для технічного персоналу доповіді — семінари на тему підвищення якости сталі шляхом мікролегування.

На Близькому Сході сталеварна індустрія знаходиться у ранній фазі розвитку. Ланцюг країн, що простягається від Ірану до Марокко, продукує лише яких 10 міл. тонн сталі на приблизно 180 мільйонів населення. У більшості країн сталь продукується у міністалеварнях, які є модерно обладнанні: електричні дугові печі для плавлення, безперервний розлив сталі та швидкі вальцювальні станки. Основним продуктом є прутки для арматури залізо-бетону. Взявши під увагу посилення будівництва у сіх країнах Близького Сходу продукція сталі не покриває потреб домашнього ринку.

Шляхом мікролегування міцність прутків можна збільшити двократно, задержуючи при цьому інші важливі прикмети: пластичність, в'язкість та зварювальність. Тому що вага арматури залізо-бетону є пропорційна до міцности прутків, мікролегування дає можливість зменшити вагу сталі в бетоні. Завдяки цьому, обмежена продукційна спроможність сталеварень має більші вигляди задоволити зростаючі потреби будівельної промисловости.

У своїх семінарах інж. Корчинський інформував про теорію і технологію мікролегування та економічні користі, що випливають із підвищеної якости продуктів.

В Єгипті, крім докладу у новій сталеварні в Александрії, інж. Корчинський побував у Центральному дослідчому металюрґійному інституті недалеко Каїру. Приявні на семінарі керівники відділів висловили зацікавлення для прискішеного опанування технології мікролегованих сталей в Єгипті шляхом міжнародної співпраці.

Коротке перебування у арабських країнах показало, що там існує сильний гін здорова матеріяльна база та кваліфіковані людські резерви у їх стремлінні стати продуцентами, а не імпортерами, виробів необхідних для розвитку народного господарства.

В АМЕРИЦІ

РОБЕРТ МОСБАКЕР, СЕКРЕТАР Департаменту торгівлі, всупереч директорові бюра перепису населення 1990 року та інших внутрішніх експертів, заявив, що не виправлятиме вищезгаданого неточного перепису населення та не дозволить на збільшення населення ЗСА на 5 міл. осіб, що їх за твердженнями бюра перепису населення пропущено в 1990 році. Хоча він сказав, що таке виправлення допомогло б країні як цілости та 29-ом із 50-ти стейтів, одначе для малих округ ця статистика є надто непевна. Крім цього він підкреслив, що у намаганнях виправити число можна зробити неточні підрахунки коли йдеться про розподіл державної допомоги.

ЗСА ПОВІДОМИЛИ УРЯД Філіппін, що збираються цілковицо зліквідувати військово-летунську базу ім. Кларка з уваги на те, що там понесено дуже великі втрати через вибух вулкану Пінатубо. Одначе в той самий час представники ЗСА на переговорах саме в справі американських військових баз на Філіппінах заявили, що Америка хоче затримати дальше свою військово-морську базу в Субійській затоці, не зважаючи на те, що вона також була пошкоджена. Однак її уважають надто важливою для стратегічної оборони.

У НЕДІЛЬНОМУ ВИДАННІ популярного нюйоркського щоденника „Дейлі Нюз" надруковано цікаву вістку про колишнього демократичного сенатора з Кольорадо та кандидата у президентських виборах Ґері Гарта. Говориться там, що останнім часом Ґ. Гарт дуже часто перебуває в СССР, де його уважають за видатного американського державного діяча, книжка якого п.з. „Росія стрясла світом" появиться у вересні ц.р. Крім цього у вістці зазначується також, що Ґ. Гарт постійно дописує та веде свою рубрику у виданнях пресового аґентства „Новості", які згідно з твердженнями Дарса-Еріка Нелсона Еф-Бі-Ай уважає тільки заслоною КҐБ.

„ВЕЛИКА СІМКА" ВИРІШИЛА ПІДТРИМАТИ РЕФОРМИ В СССР

Лондон. — Керівники сімох індустріяльних країн — З'єднаних Стейтів Америки, Великобританії, Франції, Німеччини, Японії, Італії і Канади, вирішили підтримати морально запропоновані совєтським президентом Міхаїлом Ґорбачовим реформи, головно обіцяний перехід совєтської економіки до вільного ринку і демократичні перетворення в республіках, але вони дали також до зрозуміння совєтській делеґації, що М. Ґорбачов не вийде з Лондону з „порожніми руками" і що західня допомога буде збільшуватися у процесі демократизації тамошньої тоталітарної системи і застосування західнього зразку в економіці.

Президент Джордж Буш, розмовляючи на перерві з кореспондентами, підтвердив цю тактику західних індустріяльних держав, але відмовився від коментарів тим більше, що в тому часі розмови західніх представників з Ґорбачовим ще тривали.

У вівторок до обіду лідери „великої сімки" обговорювали також політичні справи в світі, зокрема нову загрозу на Близькому Сході у зв'язку з намаганням Іраку випродукувати свою власну нуклеарну зброю і нову ініціятиву Сирії, яка погодилася взяти участь у мирних переговорах і підписанні мирового договору з Ізраїлем. Не зважаючи на те, що конференція мала бути повністю присвячена економічним проблемам і справам допомоги Совєтському Союзові, західні керівники держав вважали, що скликання окремої конференції для обговорення політичних проблем було б зайвою витратою часу і гроша.

Пополудневий час був присвячений економічним справам і переговорам між поодинокими країнами, які мають труднощі різного характеру, зокрема митного. Вміжчасі канцлер Німеччини Гельмут Коль і президент Дж. Буш відбули довшу розмову і усунули багато протиріч, які існували між ними щодо допомоги Заходу для СССР. Японія не відступає від своєї ранішої позиції і не погодиться на більшу допомогу для Москви поки вона не змінить своєї політики і не погодиться віддати Японії Курильські острови, захоплені Совєтським Союзом напередодні закінчення Другої світової війни.

Конференція формально закінчилася в середу, 17-го липня, а потім учасники вислухають плян М. Ґорбачова, який вміжчасі розмовляв з поодинокими делеґаціями.

В загальному совєтський лідер, який репрезентує в Лондоні не тільки уряд, але також Комуністичну партію, одиноку політичну силу, яка контролює імперією з допомогою війська і КҐБ, зробив слабеньке враження на учасників конференції і британську публіку. Наприклад, його 23-сторінковий плян сподіваної перебудови (бо перебудов в СССР вже було більше), критикували не тільки делеґати Японії, Канади, Великобританії і ЗСА, але також британські засоби масової інформації. Ґреґорій А. Явлінський, співавтор економічного пляну Ґорбачова, який назвав плян „своїм", катеґорично відмовився супроводжати М. Ґорбачова до Лондону, протестуючи таким чином проти спотворення пляну і включення до нього пропозицій консервативістів і прихильників твердого кулака. Леонід М. Замятін, совєтський амбасадор до Великобританії заявив кореспондентам, що президент Ґорбачов має багато чого додати до опублікованого пляну.

Економічні і політичні аналітики кажуть, що з остаточними вислідами Лондонської конференції треба ще почекати, а також не треба спішитьсь з висновками місії Ґорбачова. Виглядає, що він (Ґорбачов) привезе до Москви більше обіцянок і порад, як грошей, — кажуть спостерігачі.

У СВІТІ

ПАЛЕСТИНСЬКА ВИЗВОЛЬНА Організація (ПВО) змушена закрити свої представництва в Данії, Норвегії і, можливо, в інших країнах. У зв'язку з тим, що під час недавньої війни ПВО підтримувала режим Саддама Гуссейна, Кувайт та інші країни Перської затоки припинили поповнювати касу ПВО багатомільйоновими вкладами.

В КИШИНЕВІ ВІДБУЛАСЯ установча конференція Демократичного форуму Молдови. Його мета — об'єднання громадян республіки з демократичними переконаннями незалежно від їхньої національної чи партійної приналежности. Демократичний форум буде організацією центристської орієнтації і виступатиме проти екстремізму, шовінізму, націоналізму і антисемітизму. Головне завдання форуму — сприяти досягненню державної незалежности Молдови.

ВОЄННОГО АТАШЕ АМБАСАДИ Юґославії в Будапешті запрошено до міністерства оборони Мадярщини, де йому вручено ноту протесту з приводу того, що два літаки юґославської армії порушили мадярський повітряний кордон.

ВЕРХОВНА РАДА Таджикістану звернулася до центрального уряду в Москві і до ООН з приводу занечищення довкілля в результаті безперервних нафтових пожеж у Кувайті. У зверненні говориться про згубний вплив пожеж на льодовики в горах Паміру і Тянь-Шаню, які є головними джерелами питної води для середньоазіятського реґіону, в тому числі і для Таджікістану.

НА ПІВДЕНЬ КИТАЮ, в неділю, 14-го липня, найшов могутній гураґан. Загинуло 20 осіб, знищено 3,700 будинків, 100,000 гектарів посівів залито водою. Сила вітру досягала 120 кілометрів на годину. Загальні шкоди оцінюються на 85 міл. дол.

ЗГІДНО З ДАНИМИ ЮНЕСКО, найбільш смертоносним стихійним лихом є не землетруси і не вулканічні викиди, а повені. За останнє сторіччя від них загинуло 9 міл. осіб. В деяких країнах повені завдають збитків, які досягають 15 відсотків національного доходу.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до вівтірка, 16-го липня 7,890 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

200,789.16

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Розгульний лібералізм в Америці

Два дні після цього як член Верховного Суду Тирґуд Маршал зрікся свого досмертного посту з уваги на пізній вік і погане здоров'я, президент Джордж Буш призначив знову чорного суддю Федерального суду Кларенса Томаса. Проголошуючи свій вибір і представляючи його гуртові членів і журналістів у Білому Домі, Президент назвав свого кандидата „найкращою людиною". Але Кларенс Томас — це член Республіканської партії, консерватист, і для демократів та ще й лібералів він не „найкращий". Вибір Президентом цього кандидата був правильний і логічний. Буш заманіфестував, що він визнає за чорним населенням Америки „право посідання" у Верховному Суді, — протиставився постійним закидам, що чорні в Америці є „дискриміновані" та здобув собі голоси чорних, головно у південних стейтах, у президентських виборах наступного року. Не було теж ніякого сумніву, що республіканський Президент захоче мати у Верховному Суді суддю консервативного, а не ліберального світогляду.

Але, як ми вже згадували на цьому місці з нагоди резиґнації Тирґуда Маршала, крайнього ліберала, кожний кандидат до Верховного Суду, визначений Президентом, мусить бути затверджений Сенатом. Як тільки Буш проголосив цю кандидатуру — негайно розпочалася проти нього кампанія, причому зразу закинено йому, що він є проти абортів: Верховний Суд із свого ліберальною більшістю леґалізував був аборти, як право жінок у рамках Конституції. Недавно Верховний Суд із зміненим уже ідеологічним обличчям, вирішив, що у шпиталях і клініках, у яких переводиться аборти, адвокати не мають права давати поради на державний кошт. Раніше Верховний Суд, не заперечуючи конституційного права жінок вирішувати долю ненародженої дитини, визнав право окремих стейтів приймати у цій контроверсійній справі обов'язуюче рішення:

Жіночий світ в Америці, як відомо, поділений у підході до цієї проблеми. Поважна частина жінок признала правду Католицькій Церкві, що життя людини починається з моментом запліднення і тому аборт — це вбивство. Консервативний світ без уваги на віровизнання підходить до проблеми абортів з погляду моралі. Ще інші признають право жінкам рішати у цій інтимній жіночій справі, але заперечують їм користування федеральними, стейтовими чи міськими фондами. Організація американських жінок має крайній ліберальний провід; він повів голосну кампанію проти Кларенса Томаса, закликаючи членів Сенату — провалити цю кандидатуру.

Родинне плянування, вагітність жінок і аборти, що їх переводять особливо незаміжні жінки та малолітні дівчата — стали в Америці запальною політичною проблемою. Маючи на увазі президентські вибори у наступному році демократичні сенатори мають до вибору — з'єднати собі жінок із табору „Свобода вибору", чи вважати, щоб неґативним голосом не відштовхнути чорних виборців.

Українська громада в Америці повинна підходити до цієї проблеми не з партійного погляду, а з — морального. Жінки, які заявляють, що вони „мають право" вирішувати про свою долю, у принципі кажуть правду. Але у практиці сприяють тим своїм становищем деморалізації, особливо серед молоді. Матеріялізм і моральне розглуздання — це жалюгідні прикметні риси сучасної історичної епохи. У даній проблемі лібералізм накоїв не менше шкоди, як у ділянці освіти й виховання, у світі політики й судівництва. У всесвітній історії існують так звані циклі. Був період пуританізму, драконських кар за найменший відхил від канонів Церкви, тепер маємо період нехтування принципами моралі й етики, нехтування навчанням Церкви. Це минеться. Але поки минеться — цей ліберальний підхід завдає родинам, суспільству і народові великої шкоди. Збережім українську спільноту у межах християнської моралі.

СЕУЛ І МОСКВА ПІДПИСАЛИ угоду про дружбу і співробітництво. З совєтського боку її підписав голова Московської міської ради Гавриїл Попов.

Микола Руденко

М. ҐОРБАЧОВ — РЯТІВНЕ ГАЛЬМО

II

Та коли, зрештою, було оприлюднено новий варіянт союзного договору, всі оті павлови, лук'янови, язови та іже з ними доволі швидко заспокоїлися: формула 9 +1 при уважній аналізі виглядала як формула I+ ЦК КПСС.

У новому варіянті союзного договору мінялися лише назви, республіки були названі суверенними державами, сам Совєтський Союз отримав назву Союз Совєтських Суверенних Республік, але всі функції імперського центру не були навіть зачеплені — гігантський краб охоплює своїми клешнями всю імперію від Прибалтики і до Камчатки, від Америки й до Афганістану. Клешні цього краба зримо ворушилися, вони були живі, рухомі і навіть повнокровні. Отож, відійшовши від червоних полковників до табору, де панують глави республік, М. Ґорбачов поніс туди всі без вийнятку імперські ідеї, тільки в дещо іншій упаковці. Невідомо, на чому ґрунтувалася його певність, що цей новий варіянт союзного договору буде негайно підписаний, але М. Ґорбачов навіть гадав, що він буде підписаний республіками ще до лондонської наради „великої сімки", куди його запросили як нудного скрипаля, що в одній руці тримає смичок, а в другій капелюха, аби туди кидали доляри.

Я від початку й до кінця прослухав обговорення нового договору на сесії Верховної Ради України. Мушу сказати, що моє серце було сповнене високої гордости за державних мужів України, котрі протягом одного року із звичайних громадян перетворилися на зрілих мудрих політичних діячів. Виступи гуренківської команди були недружні і чисельно незначні, зате як могутньо, переконливо й дохідливо звучали виступи депутатів, котрі зривали із псевдо нового договору машкару радикалізму. Блискучими і по формі, й по змісту були промови Дмитра Павличка, Левка Лук'яненка, академіка Ігоря Юхновського та багатьох інших депутатів.

Парадоксальна ситуація: комуністична більшість в Українському парляменті і на цей раз виявилася на боці Народної Ради, договір було віддано в розпорядження комісій, які мають притягнути до його докладного аналізування всі наукові сили України. Економісти й соціологи, юристи й політологи, промисловці й аґрарники — всі науковці мають подати свої висновки про те, чи не вступає цей варіянт союзного договору в протиріччя з деклярацією про державний суверенітет України. На сесії депутати викрили і засудили численні порушення суверенітету України, котрі було видно неозброєним оком. Тепер академічне українське око мусить виступати у всеозброєнні, аби показати що цей договір і близько не підходить до згаданої Деклярації. Термін для вивчення нового варіянту союзного договору встановлено до І-го вересня. Потім Верховна Рада України займеться обговоренням висновків, поданих вченими різних наукових галузей. Основою для цієї роботи служить опитування населення України, проведене паралельно з відомим ґорбачовським референдумом. Український народ переважаючою більшістю голосів вимагає участи Української держави в такому союзі, який не вступає в протиріччя з Деклярацією про державний суверенітет України. За цю вимогу подано вісімдесят три відсотки голосів. І голова Верховної Ради Леонід Кравчук, і Президія, і переважна більшість депутатів стоять на тому, що священна воля народу має бути здійснена безкомпромісно.

Особливо депутатів обурює антинаукове твердження про можливість двох суверенітетів на тій самій території: суверенітет центру і суверенітет республік. Гірко й соромно читати ці рядки:заради спекулятивної облуди ґорбачовці нехтують школярськими істинами. Якщо йдеться про союз суверенних держав, то цей союз не може собою становити суверенну державу як єдине ціле, це має бути конфедерація, або якесь інше союзне утворення, але ж ніяк не федеративна держава. Два суверени на тій самій території — це однаково, що два рівноправних власники одного будинку: не його окремих частин, а цілого будинку. Цікаво поглянути: як би ці два „суверени" жили й господарювали у своєму маєстаті.

Чомусь у моїй пам'яті зринає картина жнив на Донбасі за кілька років перед колективізацією. Хата наша стояла край села на узгір'ї, повз неї люди возили снопи важкими гарбами. Коні не могли утримувати гарбу, яка котилася на них з чималої крутизни, а щоб не сталося лихо, сільський коваль Микита сконструював дуже просте гальмо; воно було приковане на цепу до задньої частини гарби, коли господар навантаженої гарби наближався до крутосхилу, він брав оте гальмо й підставляв під заднє колесо. Колесо потрапляло в залізний полозок і вже не крутилося, а повзло, три інші крутилися. Отож гарба їхала вниз, але їхала уповільнено, і якби не оте гальмо, вона збила б навіть коней, перекинулася і то була б катастрофа.

Хай мені дарує читач оце порівняння, але я бачу сьогодні М. Ґорбачова не в ролі керівника країни, а в ролі отакого гальма, котре небесний коваль Микита підставляє то під ліве колесо державної гарби, то під праве. Чи усвідомлює М. Ґорбачов, що його маневри певною мірою убезпечують від кривавої катастрофи імперію, яка розпадається? Але, на мою думку, гальмівні функції президента об'єктивно допомагають уникнути кривавих катаклізмів, які сьогодні ми бачимо в Юґославії. Дай, Боже, щоб вони там не розрослися до маштабів справжньої громадянської війни.

Іванна Савицька

До тітки на вакації...

Поїзд сопе й важко дихає, зупиняючись на залізничній станції Кристинопіль. Це Сокальщина. Східцями сходить молоденьке дівча і ледве двигає кошикову валізку. Солом'яний, м'який капелюшок заслоняє чоло, притінює дівчині брови, що в'ються буйно й неслухняно, ховаючись у кучерях волосся. Їдкий, залічничний дим заважає дихати, заступає дорогу, то ж ноги грузнуть у стаційному жужелі, забруджуються нові сандалі. Яка шкода!

Першою зустрічає приїжджу жовта, весела настурція. Це знак, що правильно висіла, що це таки Кристинопіль.

Стаційний будинок під червоною черепицею, все той самий. Дерев'яні скриньки на підвіконні кучер'явіють квітом, а зелені листочки настурції, круглі, мов серце, так і нашіпують про якісь вакаційні пригоди, що завершаться згодом карткою з поздоровленням, в якій накінці, буде багато крапок... Ах, ті крапки! Чого вони тільки не говорять...

Дівчатко, — це я, саме тепер по матурі, а тітка Нуся і вуйко Тома (народні вчителі), — мої найдорожчі, найдобріші і найсердечніші опікуни, в чиїх обіймах ховалося моє дитинство, і тепер сховається моя „зрілість", заквітчана матуральними свідоцтвом. Це ж вакації!

А ось надбігає Мартин у вишитій сорочці, здоровий, кремезний, сільський красень, тримаючи в міцних руках парадний батіг із зелено-жовтим кутасиком.

— Панночко, — а де ж ви, поїзд вже рушив, а вас за тим димом не видно.

— Не журіться, Мартине! Я є, та ще не й сама, а з валізкою.

Мартин хапає моє вакаційне добро цупкою долонею, обтирає спітніле чоло, і сипле мені компліменти;

— Та ви, панночко, щоб не наврочити, уже виросла, покращала, хутко й дівувати почнете. Ну, що ж, літа, мов оті горобці, летять наосліп...

Я сміюся, стрибаю зґрабно на бричку, сідаю біля Мартина, і пара гладеньких каштанів несе мене швидко в невідоме...

Максим, тітчин сусід, мовчазний, не заважає у нічому, а я, зараз таки за підміськими хатами, вся у захваті, вся поринаю у гущу сокальської, стиглої пшениці, зриваю маки, ромени, блукаю по сосновому лісу, що коронами торкається хмар. Я збиваю мухоморам шапки, що б не труїли людей, качаюсь по м'якій сіножаті, загортаюся білою марлею легеньких, гусячих пер, що від них аж біло на вигоні, я вся у природі, в її нетлінному царстві й красі, — а пара гладеньких каштанів несе мене, несе й несе до тітки Нусі на вакації...

Під широкими липами розвішений традиційний гамак. Це така сітка із шнурків, що ніби не дає мені, далеко від школи, тікати. Та чи є така сітка із найсильнішого шнурка, яка не давала б тікати людським думкам? Вони повсякчас вириваються із шнуркових обіймів, пробивають неозорі простори, перепливають моря і океани, летять у минуле й у прийдешнє з легкістю ластівки, із звинністю метелика, що щойно вхопився жити.

А гамак колишеться і колишеться... Літа за літами пливуть...

*
* *

— Мартин уже приїхав, уже чекає, — каже Ганя. — Не плачте, пані, не горюйте, все воно піде до кращого, Бог нас у біді не опустить.

Мартин подає мені руку, помагає сідати на воза, (уже не на бричку, а на віз). Я вся тремчу від зворушення і від сердешної муки... Мартинові плечі зігнулися низько дугою, сірак пошарпався, сиве волосся звисає до плеча. Навіть батіг чомусь без кутасика, й конячка тільки одна.

— А я вас, пані, не впізнав! Ледь постаріли...

— Постаріла? Та що ви, Мартине бредете?

Я виймаю з торбинки люстерко, й приглядаюсь чужій особі... Волосся чомусь-то побіліло і солом'яний капелюшок пропав, очі прив'ялими айстрами споглядають на світ, вуста не сміються, тільки брови, оті неслухняні брови, все ще бунтуються, все ще хочуть подобатись...

Мартин, — на цей раз, говіркий. — А оця церква, — ледь розвалена, так і всілася у чорну землю, а вашу тітку і вуйка повезли перши ми... Сосновий ліс, що за школою, і за моїм огородом, згорів дочиста. Все господарство пропало...

Тепер я знаю, чому в Максима немає на руці пальців...

— І картоплі ніхто не садив, і пшениця лежить не пов'язана...

— Швидше, швидше, Максиме, може здоженемо минуле.

— Здоженемо? А борони нас Боже від минулого. Поїдемо, пані, у майбутнє, коли не ми, то наші діти, чи внуки. Поїдемо бричкою і каштанами...

Віз підскакує на гостинці і здалеку виднієсь станція. Червоною написсю червоніє Червоноград.

— Господи милий! А де ж подіявся Кристинопіль?

Здалеку світяться світла, сопе льокомотива і хмари диму накривають мене сірим, пекучим рядном.

— Купіть, пані, суниці, — просить малий хлопчина.

— Не їжте суниць, — кличе із воза Мартин, і його голос сиплеться різко осторогою.

Мій погляд востаннє прикидає до жовтої настурції, з круглими, мов серце, листками, що так безсердечно нагадують безжурні вакації у тітки...

ЧИСЛО ПОЛІТВ'ЯЗНІВ В УКРАЇНІ ЗРОСТАЄ

Як інформує УНІАР, в Києві 6-го липня заарештували лідера Української Міжнародної Асамблеї (УМА) Анатолія Лупиноса, а 13-го липня заарештовано члена Української Республіканської Партії Михайла Серваса.

У Харкові 8-го липня засуджений до семи діб тюрми Степан Іцик, співголова харківської Асоціяції незаконно звільнених працівників. Його звинуватили в організації пікетування будинку обласного комітету КПУ. На центральному майдані міста демократичні сили провели серію акцій протесту проти переслідування С. Іцика.

Далі триває суд над народним депутатом України Степаном Хмарою та його посправниками Михайлом Ратушним, Миколою Головачем, Леонідом Березанським, Олександром Ковальчуком, Олегом Батовкіним та Воробйовим, якого також арештували, пов'язавши із справою Хмари-Григор'єва. Усі, окрім С. Хмари, перебувають у камері з листопада минулого року, а Воробйов з січня цього року.

У п'ятницю, 12-го липня, судове засідання розпочалося з примусового затягнення до суду чотирьох ув'язнених: Батовкіна, Ратушного, Головача і Березанського. Вони відмовилися брати участь у суді на знак протесту проти невиконання судом їхніх вимог з приводу відведення складу суду, зміни приміщення для ведення відкритого процесу. Підсудних били в арештантських кімнатах і потім втягли по підлозі до судової залі. Коли їх кинули на місця для підсудних, суддя Білоусенко повідомив про відкладення суду через хворобу ув'язненого Воробйова.

Після того, як справу Ковальчука виділили в окрему, його не привозять до суду, а утримують далі в тюремній камері, де він тримає голодівку, оголошену 25-го червня.

У Криму за діяльність у ТУМ і УРП звільнений з праці морський офіцер Ігор Тенюх. Активіст національно-визвольного руху в Севастополі Володимир Притула та представник незалежної преси Михайло Осенюк 9-го липня оприлюднили заяву протесту проти переслідування керівництвом Чорноморської Військово-Морської Фльоти офіцера ВМФ Ігоря Тенюха. Заяву адресовано президентові СССР, голові Ради оборони Міхаїлові Ґорбачову. Автори заяви твердять, що І. Тенюха звільнили з праці виключно з політичних міркувань. Військові моряки Севастополя знають Тенюха як здібного і відважного офіцера. Минулого року його відзначено бойовим орденом за успішне проведення торгових кораблів через Перську Затоку. Незабаром після того Тенюх став активістом ТУМ „Просвіта", членом УРП. Його висунули кандидатом у депутати до Севастопільської Міської Ради і його кандидатуру майже одностайно підтримали виборці. За таку активність його відразу „списали" на берег. Командир військової частини, де служив І. Тенюх, полковник Лєбєдєв заборонив Тенюхові займатися депутатською діяльністю, пов'язаною з захистом прав українців, а відтак подав рапорт з вимогою звільнити Тенюха з ВМФльоти.

Усі ці події перегукуються з вибухами в Західній Україні, якими 10-го липня підірвано пам'ятник Євгенові Коновальцеві у селі Зашків на Львівщині та пам'ятник Степанові Бандері в селі Старий Угринів на Івано-Франківщині, під час яких поранено дві особи. В ніч з 14-го на 15-го липня у Хмельницькому невідомі зламали щоглу з синьо-жовтим прапором, що майорів над приміщенням штабу місцевого Руху. Сам прапор пошматовано і кинуто під двері. У селі Ясенів на Львівщині 18-го червня вибухівкою знищено хрест і пам'ятний знак полеглим під Бродами у боях Другої світової війни.

Генерал-лейтенант Михайло Сурков, член комітету ВР УССР у справах оборони і безпеки, 15-го липня провів у Львові пресконференцію, на якій заявив про непричетність міністерства оборони СССР до вибухів у Галичині.

Микола Французенко

МІТИ І ДІЙСНІСТЬ

II

Не дивно, отже, що куди не глянь, на всіх сторінках історії війни, і про людей в ній, від перших днів і до сьогоднішніх, стільки вільних плям, що й не віриться. А зрештою, нехай дарує читач авторові за відступ, але такою ж є вся історія московської імперії, від перших сторінок її написання. Щоправда саме зараз є завзяті намагання російських патріотів змінити хід історії на користь народу, а не його панівних клясів, байдуже якої фарби вони є, тоді, правдоподібно, і зникатимуть скрізь залишені, навмисне створені, білі плями. Щасти цим революціонерам, щасти!

Ніякі спроби по сьогоднішній день не дозволили з точністю, бодай до одного мільйона, визначити кількість втрат в людях під час цієї війни, яку називають „Великою Вітчизняною війною", а для автора цих рядків вона є, до сьогоднішніх днів людської історії, найбільша світова війна.

Щоб не бути голослівним, дозвольте навести кілька прикладів, поставити кілька питань. От, наприклад, чому, за які гріхи розстріляно командуючого, генерала Павлова, якому зав'язавши руки й ноги, заткнувши рота, наказували не дозволяти нікому ніякими діями навіть натякнути, що готується до оборони війська? З розтерезаною душою він годився виконувати такі накази й інструкції наркомату. Не виконаєш — розстріл! Це ж, як двожди — два!

За помилки нездари „вождя народів усіх епох..." заплатили життям своїм більше десяти генералів уже в перші дні війни. Про них нічого не говориться. Поруч з ними ворогом було знищено щонайменше три армії. Не знати де й ділись понад три мільйони людей тільки за перші три тижні війни. Ворожі формації просунулись в деяких напрямках аж на 600 кілометрів. Були захоплені Латвія, Литва, Естонія, Білорусія, велика частина України. Німецькі полчища рвались до Ленінграду, Москви... Гинули люди військовослужбовці й цивільні, мільйонами. Гинули тварини, яких гнали на схід з колгоспів західніх районів, палала техніка, кров'ю людською скроплена.

Двічі й тричі невеликі підрозділи, полки й дивізії виривалися з оточення щоб знову в ньому опинитися. Інколи тричі доводилось отак з мішків вириватися до „своїх", щоб там забрали тобі життя засліплені й осатанілі якоюсь сталінською дикістю смершовці. Чому ніхто не напише історії про ці факти?

Або, як так можна було зробити, як було зроблено з укріпленнями, що таки охопили західньоевропейський кордон, „на замок"? Західні укріплені райони, побудовані коштом щонайменше 120 мільярдів рублів, і для оборонних потреб і для (впершу чергу!) забезпечення розгортання бойових, ударних військ проти ворога. Були ці укріплення, на думку фахівців, неприступні в той час для навіть до зубів озброєного ворога. А що з ними сталося перед початком війни 1941-45 рр? Що сталось з укріпленнями, від моря до моря — „від сивої Балтики до ясної блакиті Чорного моря"? А ставалося в ті часи дуже часто, по сьогоднішній день неосмисленого і прихованого від людського ока і розуму. На особливий наказ Сталіна розлетілись на кусники залізобетонні споруди. Від могутніх вибухів розпалась могутня лінія оборони: могутні залізобетонні капоніри і півкапоніри, три і двоамбразурні вогнестрільні пункти, командні й обсерваційні пункти, десятки тисяч незвичайно тривалих оборонних споруд. Будували їх десятки тисяч людей. А скільки на особистий наказ Сталіна перед самою війною, возили вибухові матеріяли, закладали їх, протягували дроти і підключивши, включали рубильники? Це доконали люди, які знали що роблять, знали, що доконують злочин, на наказ „великого вождя". Знали і знають причетні до цього всі. Знали, знають і мовчать. Чому?

Такого подарунку навіть, і напевно, ані фюрер, ані його генеральний штаб, який опрацьовував стратегічний плян „Барбаросса", не очікували. Цей подарунок був явним запрошенням здійснити цей плян. І фюрер не завагався почати здійснення цього пляну. Чи не дивно, що про ці згадані факти мовчать ті, що мусіли б говорити на повний голос?

Ми можемо тільки припускати, що й сьогодні вищі сили, ради збереження комуністично-московської імперії, з відомих їм причин, мовчать і не дозволяють опубліковувати правди про те, що трапилось напередодні 22-го червня і протягом перших тижнів цієї війни.

22-го червня 1941 року, з перших днів початку страшної людоненависної війни між безбожними, ненависними режимами і силами брунатної і червоної імперії, гинули тисячі людей. Скільки загинуло з німецького боку — відомо. Про це можна довідатися з багатьох джерел. Не ховаються, з своїми втратами фахівці Англії, Франції, Італії, Канади, З'єднаних Стейтів Америки та багатьох інших країн світу. А от попробуй довідатися правду про втрати народів так званого Радянського Союзу.

Реальна цифра загиблих ретельно приховується, мабуть, з наказу самого Сталіна. Правди не наважуться сказати і сьогодні, дарма, що Сталін вже давно помер.

Вважалось довший час, що найближча до правди брежнєвська „підсумкова" цифра — 20 мільйонів загинулих впродовж чотирьох років війни 1941-1945 рр. Але..?

Коли врахувати, що вся офіційна статистика сталінських часів зфальсифікована, то від кого ж можна довідатися тієї правди про долі людські?

Питання це турбує багатьох науковців, багатьох людей в Україні й в діяспорі сущих.

Намагаючись з'ясувати правдивість цифр про втрати в людях, намагаєшся знайти не тільки загальну кількість, але й зокрема про втрати України.

Дехто покликається на щоденник Олександра Довженка при цій допитливості чи на дані, мовляв, є в розпорядженні уряду: „Україна втратила за час війни тринадцять мільйонів чоловік..." Та коли ж додати до цієї „оптимістичної неточности" мільйонів два-три, то мабуть не помилимось. Це взято з щоденника О. Довженка. Не вірити Довженкові не можна. Відомо, що саме шукання чистої правди передчасно відправило його на той світ.

Фальсифікацією втрат займався сам Сталін ще під час війни. У своїй промові 6-го листопада 1941 року він, наприклад, перед усім світом заявив, що німці, мовляв, від початку війни втратили понад 4 мільйони в боях, а наші втрати за цей період становлять менше 850,000.

Зникли армії, ворог захопив чи не більшу половину европейської частини комуністично-московської імперії, а „батько" Сталін каже, що й мільйона не втратили. А він знав, що втрачено понад чотири мільйони чоловік. І це втрати тільки самої Червоної армії. Не всі ці втрати були мертвими. Тут врахувати треба невідому кількість тих, хто попав у полон та пропав без вісти. Щоправда ці втрати тільки за 1941 рік.

Надумалось вождю, взяв і сказав, а попробуйте відступити від ним сказаного!

Втрати вермахту, наприклад, дуже докладно і реґулярно фіксувались. Начальник генерального штабу генерал-полковник Гальдер записав 6-го квітня 1942 року: „Втрати з 22.6.1941 року по 31.03. 1941. Поранено — 23,541 офіцер, 799,389 — унтерофіцерів та рядових; вбито 8,828 офіцерів, унтерофіцерів та рядових 51,665. Всього втрачено, згідно з записами генерал-полковника Гальдера, 33,224 офіцери, 1074,607 унтерофіцерів та рядових. Загальні втрати схоплених військ на Сході становлять 1107,830, або 34,6 відсотка їхньої середньої чисельности (3,2 мільйони чоловік).

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Загальні збори пластової станиці в Ню Йорку

У п'ятницю, 7-го червня, у пластовій станиці Ню Йорку відбулися 43-ті Загальні збори станиці. Збори відкрито молитвою і пластовим гимном, після чого вибрано президію (пл. сен. Христина Навроцька) і писаря (пл. сен. Леся Юзенів).

До Президії також ввійшла голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Ольга Кузьмович, яка повідомила присутніх про смерть відомого і заслуженого члена куреня „Червона Калина" пл. сен. Ярослава Бойдуника і закликала всіх взяти участь у похоронних відправах у пластових одностроях. Пам'ять покійного присутні відзначили однохвилинною мовчанкою.

Станичний поінформував присутніх, що номінаційна комісія працювала перед загальними зборами для підшукання кандидатів до нової станичної старшини. Багато підтримки в цьому комісія мала від пл. сен. Ірини Куровицької, голови Станичної Ради, яка разом зі ст. пл. Галею Кузишин старалася підшукати новий провід. На загальних зборах Номінаційну комісію доповнено двома членами — пл. сен. В. Вишневський і пл. сен. Юрій Савицький. Після цього прочитано протокол з останніх Загальних зборів, який присутні схвалили.

У своєму кінцевому звіті станичний пл. сен. Олексій П'ясецький подякував всім членам станичної старшини за співпрацю, головно Осередкові Праці УПС, а також куреневі УПС „Верховинки" за підтримку і поміч у веденні праці станиці. Він також висловив признання виховникам станиці, які з посвятою виконували свої обов'язки. Юнацтво станиці було першунами на Орликіяді і Святі Весни цього року, а пл. вірлиця Адріяна Качарай здобула ступінь гетьманської вірлиці, пл. скоб Марко Брикович став гетьманським скобом. Ці високі ступені вони здобули за їхню взірцеву поставу і працю в станиці. Станичний згадав, що недавно станиця дістала лист від учительки зі Львова, учні якої відвідали станицю в Ню Йорку. В своєму листі вона дякує за приємну і теплу зустріч з юнацтвом нашої станиці.

Голова Станичної Ради пл. сен. Ірина Куровицька звітувала про перевірку діловодства станичної старшини, яку вона перевела разом зі ст.пл. Аскольдом Хемичем та пл. сен. Ярославом Оберишином. Звіти всіх діловодів були поміщені у „Станичних Вістях", які присутні могли дістати при вході на збори. Вона запропонувала присутнім уділити уступаючій станичній старшині абсолюторію з признанням, на що присутні погодилися.

Від Номінаційної комісії звітувала ст. пл. Галя Кузишин, яка представила присутнім кандидатів на нову станичну старшину. Після цього відбулося голосування і вибрано станичний провід. Станичною вибрано пл. сен. Ніну Самокіш (через відсутність на загальних зборах дала свою згоду пізніше), І-им заступником — пл. сен. Лесю Юзенів, ІІ-им заступником — пл. сен. Оксану Кузишин, ІІІ-ім заступником — ст. пл. Марту Гойдиш.

До Станичної Ради ввійшли пл. сен. Ірина Куровицька — голова, пл. сен. Ярослав Оберишин і ст. пл. Аскольд Хемич — члени.

Загальні збори закрито відспіванням гимну закарпатських пластунів.

О. Кузишин

Ґрадуація і закінчення курсів українознавства в Етобіко

У „Рідній Школі" ім. Т. Шевченка в Етобіко, Канада, ввійшло вже в традицію щороку урочисто відзначати ґрадуантів, які успішно закінчили курси українознавства. В цьому році було їх шестеро. Іспитова комісія під проводом директора курсів українознавства В. Дідюка в складі о. крилошанина Б. Остаповича, Сестри Богданни, ЧСВВ, М. Петренко і М. Кравців-Барабаш провели іспити, після чого свідоцтва зрілости одержали Клавдія Бабій, Надя Балаюра, Тарас Балаюра, Надя Клебаш, Богдан Мукан і Роман Стасік.

Цьогорічний прощальний вечір, який гарно приготовив Батьківський комітет, мав дещо інший характер, ніж попередні, тому що Шкільна Рада КУК в Торонто влаштувала спільний ґрадуаційний бенкет і баль всіх випускників шкіл Торонто. Учні, їхні батьки, знайомі та приятелі зійшлися чисельно в суботу, 1-го червня, в Українському Домі ім. Т. Шевченка, щоб зложити випускникам щирі ґратуляції та побажати їм всього найкращого. Програму вечора відкрила коротким змістовним словом голова Батьківського комітету Ярослава Балаюра.

Молитву провела Сестра Богданна, ЧСВВ, а програмою проводив директор В. Дідюк. Привітавши учасників, директор розказав про успіхи матурантів, побажав їм всього найкращого у їхньому дальшому житті, підкресливши, щоб не забували ані одного слова, ані однієї теми, які вивчали в українській школі. „Ваше навчання ще не закінчене, тому вчіться і чужого, але пам'ятайте про своє, — сказав він. — Пам'ятайте, що ви діти великого і славного народу, який тепер пробуджується і національно відроджується в боротьбі до остаточного завершення своїх змагань за українську самостійну соборну державу. Продовжуйте ваше навчання, одержуйте такі знання і професії, в яких побіч особистих кар'єр ви могли б добре прислужитись своєму народові, з якого ви вийшли". Закінчуючи своє слово прощання із ґрадуантами, директор подякував учителям, батьківському комітетові, організаціям УВФ і дирекції Українського Дому ім. Шевченка, в якому приміщувалася довгі роки школа.

Матуранти курсів українознавства школи ім. Т. Шевченка в Етобіко (сидять, зліва): Ярослава Балаюра, голова Батьківського Комітету, М. Кравців-Барабаш, о. крилошанин Б. Остапович, В. Дідюк, директор, Сестра Богданна, ЧСВВ,і М. Петренко, учителі; (стоять, зліва) ґрадуанти: Р. Стасік, К. Бабій, Т. Балаюра, Н. Клебаш, Б. Мукан, Н. Балаюра.

Із словом привіту та признанням для школи, учителів і ґрадуантів виступила голова Шкільної Ради КУК Люба Зараска. Голова Батьківського комітету Ярослава Балаюра щиру подяку зложила директорові, учителям та членам Батьківського комітету за гарну співпрацю. Ґрадуанти, мабуть, скриваючись перед учителями, вже заздалегідь приготовили прощальне слово, в якому в гумористичній формі „показали" кожного учителя, а при тім найбільше попалося директорові.

Ґрадуанти, крім чудових букетів рож, одержали привіт від УНС та 50-долярові чеки як признання за успішне закінчення курсів українознавства. Після цього ґрадуанти в супроводі піяністки-учительки М. Кравців-Барабаш відспівали ґрадуаційний гимн „Ґавдеамус Іґітур".

З великим успіхом відбувся спільний ґрадуаційний бенкет-баль українських шкіл 4-го травня.

Н. Н.

У ПОНЕДІЛОК, 15-ГО ЛИПНЯ, два великі нюйоркські банки проголосили з'єднання, одне з найбільших в історії американської банкової індустрії. Злиття банків Кемікал і Мануфекчуререс Ґановер створить тепер другу найбільшу банкову фірму в країні після Ситікорп. Обидва банки в останніх роках потерпіли великі втрати через погані позички, Кемікал в ділянці нерухомостей, а Мануфекчуререс Ґановер економічно відсталим країнам. Їхні сподівання, що в майбутньому якраз завдяки цьому об'єднанню вони зможуть зменшити свої витрати та приспішити своє оздоровлення. Все це коштом звільнення з праці 6,200 осіб, закриття в околицях Ню Йорку понад 70 банкових відділів і ліквідації головної квартири Кемікал банку на престижевій П'ятій авеню в Ню Йорку.

У ТРИНАДЦЯТУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ НАШОГО ЛЮБОГО ОДИНОКОГО СИНА

бл. п.

МАРКА ЛЮБОМИРА ГЕВРИКА

в четвер, 19-го липня 1991 р., о год. 8-ій рано в катедрі свв. Володимира й Ольги у Вінніпеґу буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

Проситься Приятелів й Знайомих помолитися за Маркову душу.

ТАТО, МАМА
сестри —
МАРУСЯ з чоловіком ЛЕВКОМ
ЛІДІЯ з чоловіком МАТЕЄМ
і дочкою ВІКТОРІЄЮ
сестрінки — МАРКО і ХРИСТИНА

У Філядельфії вшанували пам'ять С. Петлюри

Філядельфія (УІБ) — Тут в неділю, 9-го червня ц. р. в залі Українського Освітньо-Культурного Центру відбулася Академія для відзначення 65-ої річниці трагічної смерти Симона Петлюри. Академія була влаштована Комітетом уряду УНР в екзилі, українською громадою Метрополітарної Філядельфії та УАК-Радою. Академію відкрив інж. Юрій Іхтяров та запросив голову уряду УНРеспубліки в екзилі проф. Івана М. Самійленка до святкового слова.

Промовець у вступі підкреслив, що відзначення цієї сумної дати з 65-ої ретроспективи, особливо тепер, в часи затяжного і до болю тяжкого визвольного процесу на Україні, дає нам нагоду ще й ще раз проаналізувати не лише історичне значення Національно-Визвольної Революції 1917-1921 рр. та ролю в цій найвидатнішої постаті, якою був Симон Петлюра, але й використати належно досвід, вивчити помилки минулого, щоб не повторювати їх в сучасній боротьбі за визволення України. На яскравих історичних прикладах революційного відродження української держави промовець виразно показав ту і другу сторони її — славні сторінки і сумні хиби, які привели до поразки держави.

Петлюра — родоначальник славної Армії Української Народної Республіки, який відродив традицію визвольної боротьби в українському народі. Петлюра — надхненник і символ ідей УНР та українського народу. Петлюра — лідер не партії чи якоїсь кляси, а всієї України, всього українського народу. Петлюра, за словами французького політика і журналіста Пелів'є, був „Український провідник і визначний противник большевизму, передбачлива і велика людина, популярність якого можна порівняти з успіхом Наполеона Бонапарта, або з популярністю Ґарібальді". Петлюра в опінії визначного галицького політика Миколи Шлемкевича був „найвірнішою еманацією і первородним сином українства — найяскравішою і найтрагічнішою постаттю української революції. Петлюра і петлюрівщина — найжахливіша жертва московсько-большевицького терору і найбільш небезпечна для окупанта визвольна духовна сила, що була і є сьогодні в Україні.

Це ті провідні думки, які були виголошені у слові промовцем. Голова уряду УНР в екзилі звернув особливу увагу також і на історичне значення ДЦ УНРеспубліки в екзилі як легальної вихідної бази боротьби українського народу за відновлення суверенної і незалежної української держави.

Поважна своїм складом авдиторія філядельфійської громади з виключною увагою вислухала промову голови уряду та нагородила його дружніми і довгими оплесками. За оцінками багатьох учасників на залі, включно з проводом різних організацій, промова і вся мистецька програма Академії була виконана „на високому державному рівні".

Закриваючи програму Академії, інж. Юрій Іхтяров висловив подяку Голові Уряду, всім учасникам мистецької програми Академії та всім присутнім громадянам. Академію закрито співом українського гимна „Ще не вмерла Україна..."

Міти і дійсність

(Закінчення зі стор. 2)

Минуло півстоліття, а реальна кількість загинулих з якоюсь незрозумілою осатанілістю приховується від народів Совєтського Союзу.

Немає ні даних, а маємо на увазі остаточно перевірених, немає і єдиної, науково обґрунтованої методики підрахунків. Про це одверто заговорили провідні воєнні історики.

Отже, все, що подавали у своїх промовах Сталін, Молотов, Хрущов, Брежнєв та всі інші діячі з найвищих і нижчих ешалонів „нової кляси" московсько-комуністичмої імперії, було зфальсифіковане.

Можна тільки вітати таких авторів, як Дмитро Табачник, який у своїй статті „Ціна перемоги" — (Велика Вітчизняна — знана і незнана), опублікованої журналом „Наука і суспільство", травень 1990р.

Він подає ось такі підсумкові думки; „Щоб не дістати звинувачень в упередженості, в очорнительстві, процитую двох серйозних московських вчених — істориків війни. Доктор історичних наук, професор М. Корисанов: „Війна обійшлася нам разом з непрямими втратами у 46 мільйонів чоловік", кандидат історичних наук, відомий військовий архівіст Ю. Геллер: „Загальна кількість наших втрат (армії та мирного населення) — понад 46 мільйонів. Тобто ми втратили чверть населення країни. З них — 22 мільйони солдатів, або майже 12 відс. усього населення".

В 1940 році населення СССР становило 194,1 мільйони чоловік. Щодо України, то її населення у 1940 році, згідно з тодішніми офіційними статистичними даними, становило 41,3 мільйона чоловік.

Московським вченим вдалось вийти між люди з страшною правдою, а от на Україні ніяк її не дочекаються. Та коли взяти не мітичні цифри — 7 мільйонів, чи навіть довженківські „оптимістичної неточности" 13 мільйонів, а наблизити до правди — 16 мільйонів, то відсотково Україна таки більше ніж інші народи московської тюрми народів втратила свого населення під час найстрашнішої з війни 1941-1945 років.

Перемогу здобуто досьогодні ще незбагненою страшною ціною. А її мусимо збагнути і зробити висновок на майбутнє. На це вже прийшов і час і пора!

Вірний пісні до кінця

Св. п. Любомир (Любо) Мацюк

Співоча доля Любка Мацюка вирішилась іще під кінець 1930-их років у Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові. Керівник вокальної кляси Інституту, проф. Одарка Бандрівська, племінниця Соломії Крушельницької й пізніший декан вокального відділу Львівської державної консерваторії, готувала для виступу своєї кляси окремі акти опери Джузеппе Верді „Аїда". Ведучу сопранову партію Аїди отримала Стефанія Крацило, а головну тенорову ролю Радамеса віддано Олександрові Ройкові. І Крацило, і Ройко визначались надійними драматичними голосами і пізніше бездоганно співали свої партії.

Любомира Мацюка, теж студента вокальної кляси Одарки Бандрівської, обдарувала природа мелодійним голосом ліричного тембру, й у якійсь легшій опері, наприклад, у „Любовному напої" Доніцетті, йому певно підходила б партія ведучого тенора. Трагічна роля Радамеса, героя, що зрадив несвідомо свою єгипетську батьківщину заради любови до етіопської княжни Аїди, ніжному тенорові Любка не підходила. Тоді саме й зробив він відкриття, що характер його голосу відповідає куди краще естрадному напрямкові (концертам, ораторії), ніж важким вимогам опери, з великою оркестрою, могутніми хорами. Визначившись як слід щодо своїх вокальних спроможностей, Любко Мацюк почав послідовно змагати до своєї мистецької цілі естрадного співака.

В цьому довготривалому й успішному званні, ще від здобуття першої нагороди у співочому конкурсі у Львові, досягав Мацюк вершин артистичного виконання в чисельних концертах для широкої публіки в своєму краю, а тоді й на різних теренах чужини. Проявивши себе солістом-співаком в Галичині й у Східній Україні, в Січеславі, Мацюк, разом зі своєю дружиною й партнеркою концертів, нашою відомою співачкою Ією, переїздить з кінцем війни до Німеччини й Австрії, де обоє продовжують студії співу в Берліні й Відні, займаючись водночас і концертною діяльністю. Зокрема помітний один „Вечір пісень і арій" Мацюка зі Стефанією Крацило в великій концертовій залі в Відні в 1944 р. До улюблених сольоспівів Мацюка належали „Веснівка" Матюка, „Дударик" Гнатишина й арії з „Любовного напою" й „Тоски".

Співоча пара мистців Любомира й Ії Мацюків еміґрує в п'ятдесятих роках до Бразилії, де вони здобувають собі видатні успіхи в різних програмах театрів, радіо й телевізії. Крім цього, відомий із своєї майстерности у стилі італійського „бель канто" Мацюк отримує становище вокального педагога у Бразилійській Академії мистецтв. На цьому почесті нашого співака не скінчились. Цілком вчасно доручили йому виконання тенорової партії в новій бразилійській опері „Аніта-Ґарібальді", а згодом, після свого концертного турне в Німеччині, отримав він особливе відзначення в формі почесного титулу для професійних співаків в Німеччині, так званого „Каммерзенґера".

Подружжя Мацюків здобувало теж заслужені успіхи під час їхніх чисельних концертів в Канаді й ЗСА, куди вони наприкінці переселились. На жаль, життєві шляхи обидвох мистців опісля розійшлись. А ще до того награні ними престижні платівки фірми „Супер" (частково в супроводі оркестри), куди включено пісні й арії українських і міжнародніх композиторів (сольоспіви Лисенка, Січинського, Лопатинського, Гнатишина, дует з „Марусі Богуславки" Старицького-Фоменка, арії з „Любовного напою" Доніцетті і „Тоски" Пуччіні), вказують на їхні досягнення в мистецтві вокального виконання.

Рішення Любомира Мацюка виїхати на концертне турне до Польщі (частково з тамтешнім українським хором „Журавлі") було великою несподіванкою для його приятелів. Адже й вік співака не дуже сприяв такому трудному завданню. Коли його з цього приводу перепитували перед виїздом 1990 р., невтомний концертант Мацюк відповідав питомим собі бравурним способом: славний італійський співак Беньяміно Джілі концертував з успіхом аж до шістдесятих років життя, то чому б мені не спробувати побити його рекорд та й пуститись у подорожні концерти в моїх сімдесятих роках життя?

Про музичну долю Любка Мацюка в Польщі нам покищо невідомо, зате досягнула нас сумна звістка у „Свободі", що ще 17-го лютого 1991 року, проживаючи на емеритурі в Польщі, відійшов несподівано у вічність наш популярний мистець співу, вірний своєму благородному покликанню до кінця. Вічна пам'ять новітньому мандрівному „міннезенґерові", одному з незабутніх лицарів Музи, Любомирові Мацюкові.

Роман Кухар

ПОДЯКА

З волі Всевишнього на 86-му році трудолюбивого життя в дні 12-го квітня ц. р. відійшла до вічності наша найдорожча МАМА

бл. п.

МАРІЯ РИБЧУК

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. Ізидорові Дзядикові, ЧСВВ, за відправлення Панахиди за покійну Марію в церкві св. Миколая у Вінніпеґу, Канада в дні 18-го квітня ц. р. та за прощальні слова про покійну.

Складаємо щиру подяку о. проф. Корнелеві Пасічнякові, ЧСВВ, за відправлення Служби Божої в день похорону 19-го квітня ц. р. та за прощальне слово від парафії св. Миколая.

Дякуємо Славкові Рибчукові, колишньому радному міста Вінніпеґу, та близькому родичеві покійної, який прощав бл. п. Марію від рідних, жителів міста Вінніпеґу, як також і від церковного комітету парафії св. Миколая.

Дякуємо щиро за численні письменні, телефонічні і устні слова співчуття, які зложили: П. і Х. Бойчук, І. і Р. Гайди, С. і Н. Гробелські, С. Гарас, В. Гординський, Я. і І. Клим, В. Козаченко, мґр Д. і С. Косович, мґр М. і І. Кіндрачук, Й. і М. Лисогір, С. і А. Лісікевич, д-р М. і Н. Марунчак, Ю. і Х. Навроцькі, Я. і Н. Пастушенко, І. і Я. Парахоняк, О. Пришляк, д-р Т. і І. Соболь, Р. і К. Соболь, М. і Н. Білоус, Mr. and Mrs Sarli.

В пам'ять дорогої нашої мами зложили пожертви на Фонд Церкви в Україні на руки митрополита Володимира Стернюка:

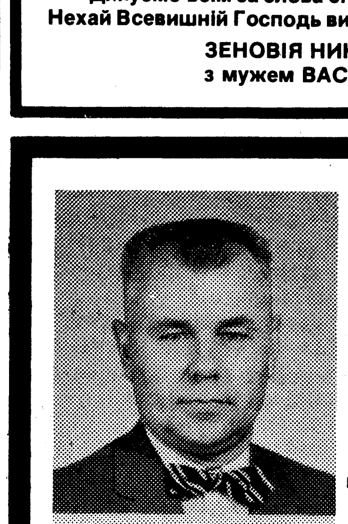
Зеновія і Василь Никифорук з ріднею	$1000.00
Ірена і Ярослав Куровицький	100.00
Надія і Степан Гробелський	50.00
Стефанія і Адам Лісікевич на церкву в Городенці	50.00
Зеновія і Василь Никифорук, на церкву св. Миколая у Вінніпеґу	100.00

На пресовий фонд журнала „Патріярхат" зложили:

Зеновія і Іван Бундзяк	$25.00
Інж. Микола і Зірка Галів	25.00
Володимир і Софія Костюк	25.00
Д-р Осип і Марія Мороз	25.00

Дякуємо всім за слова співчуття, за молитви і пожертви. Нехай Всевишній Господь винагородить всім вам сторицею.

ЗЕНОВІЯ НИКИФОРУК — дочка
з мужем ВАСИЛЕМ і ріднею

Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями і українською громадою, що 27-го червня 1991 року на 79-му році життя відійшов від нас у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

СЕМЕН АНТОНЯК

Покійний народився 6-го травня 1912 р. в селі Пуків, повіт Рогатин.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — КАТЕРИНУ
дочку — ІРЕНУ МАРІТЧАК з мужем ОЛЕКСАНДРОМ
внуків — ХРИСТИНУ і ОЛЕКСАНДРА

ПАНАХИДИ були відправлені 29-го і 30-го червня в похоронному заведенні Обарзанек.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок 1-го липня 1991 р. в церкві св. Йосафата у Воррен, Миш. Тіло покійного похоронено на цвинтарі Воскресіння, Воррен, Миш.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

„Без єдности...”

(Закінчення зі стор. 1)

тиву незалежної України і зрозуміє, що тільки там його чекають нормальні, гідні людини умови життя і праці, Україну буде врятовано. Якщо ж українські робітники залишаться сліпою, послушною масою, над якою й надалі тяжітиме „сильна рука” Москви, Україна втратить свою останню шансу.

Зустріч з Ю. Шухевичем, якщо б окреслити її одним словом, була хвилююча. Це не тільки суб'єктивне сприймання але враження всіх її учасників. Рідко можна зустріти фізично сліпу людину, що володіє таким сильним даром інтелектуального бачення життя, даром духовного зору. Поставлені йому питання стосувалися не тільки політичної тематики, хоча вона, звісно, домінувала, але всіх аспектів життя України. І от попри те, що воно, те життя, в очах кожної неупередженої людини виглядає суцільним клубком болючих проблем, Ю. Шухевич говорив про них як людина і діяч, що не втрачає віри в свій народ, не втрачає оптимізму без якого навіть святе діло перемогти не може.

Існа річ, він не міг обминути теми молоді, відповідальність перед нею розуміючи як відповідальність перед майбутнім України. Ділянці освіти, як і в усіх інших, відбуваються певні зміни, але вони більше зовнішні, аніж суттєві. Наприклад, перейменування шкіл на гімназії. Тим часом вчителі на його думку, будуть ще довгий час залишатися найреакційнішою частиною народної інтеліґенції: імперія добре розуміла, що продовжити своє існування вона може тільки антиосвітою, тільки спотвореним вихованням молодших поколінь.

Ю. Шухевич зауважив, що освітній і патріотичний вплив школи важливий ще й з точки зору підготовки юнаків до служби в армії. Вже сьогодні молоді люди, захоплені виром політичної боротьби, йдуть в армію більш свідомими, більш зрілими, ніж раніше. Тому вона вже не є монолітним охоронцем імперських інтересів, вона розкладається — і на рівні вояків, і на рівні старшин, невдоволених пониженням свого соціяльного статусу. Чи можна думати, що ухвала Верховної Ради з приводу того, що хлопці з України військову службу відбували в межах республіки, була вчасною? Шухевич не вважає цю ухвалу заслугою народних депутатів, оскільки Верховна Рада прийняла це рішення під тиском вояцьких матерів, об'єднаних в комітети.

Повертаючись до моменту студентської голодівки в жовтні минулого року, Шухевич висловив певність, що цей подвиг студентів підвів усю Україну до порогу, за яким почалася б якісно нова ситуація. Народ був би в більшій мірі сконсолідований і цілеспрямований. Готувався всеукраїнський страйк. Реакційна більшість у Верховній Раді, відчувши небезпеку, прийняла умови студентів і тим врятувала власне становище.

Тему консолідації українського народу під час зустрічі з Ю. Шухевичем заторкувано з різних боків. З релігійного також. Голова УМА вважає неможливим національне відродження без релігійного, духовного. Він повідомив, що є вже чимало прикладів братерської християнської співпраці Українських Церков — Автокефальної Православної і Католицької. Конфлікти між ними ще є в Галичині, але в інтересах нації вони мусять припинитися. Шухевич остеріг перед евфорією, коли Галичину мають за носія найпередовішого політичного досвіду в Україні. Створення Галицької Асамблеї він вважає виявом схильности деяких демократів до ідеї федеративного устрою України. Цю ідею Шухевич оцінює як шкідливу, реґресивну. Її втілення може відкинути Україну далеко назад, в період племен. Наприклад, вже й у Львові з'явилися „червоні русини”, які вслід за „карпатськими русинами” проголошують, що Галичина нічого спільного з Україною не має.

Не могло не бути запитання щодо ролі росіян в Україні. Шухевич такої думки, що власне російської проблеми не існує. Партапаратники фальсифікують факти, подаючи, що в Україні проживає 11 мільйонів росіян. Їх не більше 5 мільйонів. Інша справа, що дуже багато українців свавільно записано росіянами на тій підставі, що вони розмовляють російською мовою. Однак від того вони не перестали бути українцями і врешті-решт не можуть не зрозуміти, що совєтська імперія не здатна забезпечити їхніх матеріяльних і духовних потреб. Комуністи мали велику надію утримати свій режим, підігріваючи міжнаціональніназгоди, одначе цей їхній плян в Україні провалився, вони до решти втратили довір'я народу і кінець кінцем зійдуть з історичної авансцени, де зіграли таку ганебну ролю.

Чи можуть бути зареєстровані як громадяни УНР українці з діяспори? „Є виняток, згідно з яким ми реєструємо як громадян України членів репресованих родин, що мешкають за межами республіки. Цей виняток стосується й політичних еміґрантів і, отже, їхніх родин”.

У що практично може обернутися закон про вільний виїзд з Совєтського Союзу, який вступить у силу з кінцем 1993 року? Очевидно, що Заходові слід чекати з Союзу, зокрема з України, припливу нових еміґрантів, а оскільки країна перебуває в економічному і духовному хаосі, то ці люди будуть, ймовірно, не найкращими представниками українського народу? На це Шухевич відповів вельми розважливо, сказавши, що коли до того часу Україна не стане незалежною, імперське болото ще погустішає, так що еміґрувати будуть не тільки так звані „елементи”, але й краї люди, спеціялісти, вчені, які шукатимуть можливости реалізувати свій творчий потенціял.

Серед гострих проблем становлення незалежної України Шухевич назвав брак знавців управління, економіки, професійних політологів. В цьому відношенні зв'язки з діяспорою дуже корисні, але Україна повинна якнайшвидше заснувати власну ефективну базу підготовки спеціялістів.

Стосовно матеріяльної допомоги, що надходить від українців з вільного світу, то Шухевич, поряд зі словами вдячности, застеріг, що частина допомоги не доходить за призначенням, тому в майбутньому її треба докладно адресувати з тим, щоб вона потрапляла в ті руки, які кожну копійку використовують з відповідальністю перед народом і власним сумлінням.

Як діятиме УМА у зв'язку з майбутнім українським референдумом щодо президентського правління і державної символіки? „**Ми будемо його бойкотувати так само, як і союзний референдум, — сказав Шухевич. — Ми виходимо з того, що так звана Українська Совєтська Соціялістична Республіка — це не наша держава і ми не визнаємо її конституції. Мають бути скликані Всеукраїнські Збори і тільки вони можуть схвалити основу конституції самостійної України**”.

Що він хоче побажати українцям в діяспорі, зокрема американцям українського походження? „**Єдности. Без неї ми не переможемо. Там, в Україні, я був певен, що у вас панує єдність. Тому мене тепер прикро вражає, коли чую навіть про незначні незгоди, ворожнеча між українцями мене просто вбиває**”.

Успішно...

(Закінчення зі стор. 1)

ва програма з участю найкращих мистецьких сил Львова. По закінченні концерту господарі запросили численну делеґацію УСЦАК, ветеранів СТ Україна”, провід УСА, представників міста й області до елеґантного ресторану „Під Левом” на вечерю-бенкет. Слід відмітити, що від перших хвилин нашого приїзду в Україну нас прямо приголомшувала щира українська гостинність й ввічливість зі сторони господарів. Де б ми не були, у Львові, Тернополі, Івано-Франківському, Дрогобичі, Бориславі, Винниках, Самборі і інших містах і містечках, нас зустрічали братніми обіймами й поцілунками, гостинами і чудовими подарунками.

В суботу, 22-го червня, на стадіоні „Україна” у Львові мало відбутися спортове свято. Що найцікавіше можете нам сказати про нього?

Свято-відкриття відбулося при чудовій соняшній погоді величаво і урочисто. На початку був святковий вхід-марш всієї делеґації УСЦАК, ветеранів СТ „Україна”, почесних гостей, цілого організаційного комітету свята, дружин й змагунів, наших і господарів, під звуки оркестри. Дальше наступила урочиста програма свята, знову з промовами і привітами з обов'язково чудовим короваєм врученим голові УСЦАК, вбіг штафети з грудками землі з могили Тараса Шевченка з Канева, мистецька програма і остаточно перші змагання копаного м'яча, усе при участі коло 10,000 глядачів. В загальному свято мало дуже патріотичний характер, відчувалося братність й теплоту львів'ян до нас. Тренер нашої футбольної збірної завів дуже влучний „звичай” — перед кожними змаганнями наші футболісти з китицями квітів піднімалися на лавки стадіону й обдаровували жінок і дівчат квітами, що викликало щире захоплення й братнє зближення.

Черґові футбольні змагання збірної пройшли в Тернополі. Які враження ви винесли з цього міста?

Про відвідини в Тернополі я радше зацитую згадку про них в газеті „Тернопіль Вечірній” в числі з 26-го червня. Там написано: „Братів із-за океану у понеділок опівдні тернопільська земля зустрічала короваєм і квітами на околиці Зборова біля святині нашої козацької могили. А Тернопіль уже чекав їх на театральному майдані. Грає оркестра „Воля”, на колонах театру прапори ЗСА, Канади і національний український. На площу в'їжджають автобуси з довгожданими гостями. Урочисте дійство відкриває заступник голови міськвиконкому Петро Ковч, вітає українців Америки і Канади у нашому місті голова виконавчого комітету тернопільської організації Руху Василь Квасновський. Потім слово гостю зі Львова, народному депутатові Я. Кендзьорові та голові УСЦАК Миронові Стебельському. Потім гості поклали квіти до пам'ятника Великому Кобзареві. О 3-ій годині — зустріч спортового керівництва діяспори у Міській Раді. Голова Вячеслав Негода розповів гостям про діяльність Ради. А вони говорили про мету приїзду, проблеми спортового життя. А надвечір було велике свято українського футболу. Два спортові рухи діяспори і Галичини об'єдналися під одним українським прапором. Адже ми „належимо до одного національного пня”, як сказав на стадіоні президент УСЦАК М. Стебельський. Зустріч (з участю 15,200 глядачів) почалася дуже урочисто. Звучав гимн „Ще не вмерла Україна”. Гості вітали глядачів квітами, кидаючи їх на трибуни. Гра була дуже коректною, видовищною, небутафорською. Люди однаково вболівали за гостей і за збірну області. За гостей навіть більше. Були красиві ґолі, прекрасні атаки. Зустріч закінчилася рахунком 2:2. Захоплюючими і цікавими були змагання з відбиванки серед чоловіків і жінок. У вівторок вони продовжувалися. У басейні ДЮСШ змагалися плавці. **Всюди перемагала дружба”!. Небагато можна додати до цього репортажу.**

Одне треба ще раз відмітити: гостинність, щира українська гостинність! Це був щирий безпосередній вияв українських сердець, що викликував емоції і щирі сльози вдячности.

— В середу і четвер (26—27-го червня) програма передбачала відвідини міста Івано-Франківського. Як прийняли спортовців з діяспори в цьому місті?

— В середу ціла наша кавалькада в складі чотири автобуси і кілька міні-автобусів та автомобілів, виїхала в напрямі Івано-Франківського. (Про зупинку в місті Галичині ми вже згадували в попередньому інтерв'ю з Е. Чижовичем.)

Місто Івано-Франківськ зробило на нас усіх дуже приємне враження: чисте, привітне, воно під сучасну пору нараховує 250,000 мешканців. Примістили нас в гарному готелю „Україна” в самому центрі міста. Офіційна делеґація УСЦАК і деякі гості відвідали посадника міста, який дуже ввічливо й гостинно нас прийняв. По обміні подарунками відбули з ним ділову й інформативну розмову. Після смачного обіду нас запросили до приміщення обласного спортового комітету, головою якого є Михайло Гуменюк, та обласної Української Спортової Асоціяції, голова Роман Гірняк, де в дуже гостинній атмосфері приявні обмінялися інформаціями і на кінець подарунками. Після цього на міському стадіоні відбулося спортове свято: урочиста дефіляда, були виголошені патріотичні промови, привіти, мистецька програма й футбольні змагання з місцевим клюбом „Прикарпаття”, що закінчилися вислідом дружби 2:2, при участі понад 7,000 глядачів. Після змагань святкова вечеря-бенкет для проводу УСЦАК і змагунів, що затягнулося в дружніх розмовах і співах позапівніч. В четвер був день відпочинку. Плаваки і тенісисти виїхали до Ужгороду на змагання, а решта нас роз'їхалися в Карпати, щоб побачити неперевершену красу української природи, чудові ліси, полонини й гори. **Вечером перед поворотом до Львова для нас влаштували чудовий концерт. Під оглядом щедрости й гостинности Івано-Франківське випередило, думаю, всіх!**

— 29 червня була заплянована поїздка до Дрогобича й вашого родинного Борислава. Розкажіть цікавіше з цих відвидин.

— Ранком 29-го червня збір на футболу юнаків і збірна шахів та група наших симпатиків виїхала до Дрогобича, де вполудне відбулося привітання делеґації УСЦАК представниками міста біля ратуші. Після цього симпатики виїхали до Трускавця, а футболісти і шахісти до Борислава, вступаючи по дорозі до родинного села Івана Франка, Нагуєвич, де зупинилися перед хатою-музеєм. Перед пам'ятником зложили квіти. Приїхали до Борислава прямо на міський стадіон, де знову відбулася урочиста програма. Особливо емоційно й щиро вітали бориславці братів Івана і Мирона Стебельських, які прибули до родинного міста після 47-ми років. Мене обдарували булавою, тільки зазначили, щоб я не „збирався гетьманувати в Бориславі, а повіз її до Америки”... Вечером в місцевому ресторані була святочна вечеря для керівників і спортовців. В часі вечері гостей забавляла естрадна оркестра із солісткою.

— Що ще можете нам сказати про цю історичну поїздку в Україну? Чи, як говорять між нашим народом „виплатилася шкіра за виправу”, тобто ваші і інших членів проводу УСЦАК й спортовців, величезні зусилля, труд, енерґія і фінансові витрати, чи ті засоби осягнули свою ціль?

— Як вам відомо, з самого початку були великі сумніви чи започаткована наша поїздка в Україну вдасться, бо різним перешкодам й проблемам, виглядало не буде кінця. Але наша спортова впертість й послідовність та колосальна піддержка спортового активу, ланкових й референтів УСЦАК, спортових товариств, клюбів й молодечої організації СУМ, вирозумілої громади, дали нам можливість зорганізувати: три збірні копаного м'яча, дві відбиванкові, плавацькі, тенісові й шахові, які самі оплатили собі подорож та зібрали відповідні фінансові засоби для відповідного вивінування та повезти в Україну не тільки подарункисувеніри спортовцям, з якими зустрічалися, але й відповідну фінансову підтримку Українській Спортовій Асоціяції в трьох областях.

Ніхто з нас не вірив в такий колосальний успіх нашої поїздки. Це був тріюмф українського спорту, національного пробудження і єднання!. Це в перше в історії українського спорту українська діяспора ЗСА і Канади в такому великому числі духово й фізично єдналася з материком!

Нас вітали десятки тисяч українців, як рідних братів і сестер, що приїхали з далекої чужини запричащатися рідним „євшан-зіллям”, щоб українському роду ніколи не було переводу.

Щоб ця подія не затерлася в пам'яті, ми заздалегідь договорилися з УСА і вони приготовили відеозапис з цілого циклю святкувань. УСЦАК став власником цих записів, які вкоротці після перебірки на тутешню систему видасть й вони появляться в продажі.

— Що далі? Відбудеться III-тя Українська Спортова Олімпіяда у Філядельфії в наступному році з участю спортовців з України, чи Всеукраїнська Олімпіяда на Тарасовій Землі, яку заплянували в Україні?

— В понеділок перед нашим виїздом зі Львова відбулася нарада організаційних комітетів трьох областей України, Управи УСЦАК та запрошених гостей, представників телевізії й преси. На цій нараді зроблено підсумки із святкувань у формі відповідних резолюцій. Стверджено без найменшого сумніву великий успіх та висловлено багато думок в напрямі дальшої співпраці. Актуальною стала справа відбуття Всеукраїнської Олімпіяди всіх українських спортовців у всіх закутинах світу. Були поділені думки, де влаштувати Олімпіяду в Києві, чи Галичині. Більшість висловилася за проведення Олімпіяди в Києві, або іншому місті, але обов'язково на східних землях України, що твердо підтримали діячі УСЦАК. Розійшлися на цьому, що будемо підготовлятися до Всесвітньої Олімпіяди Українців, шукаючи підтримки й помочі в уряді України, відповідних спонзорів, залишаючи визначення дати після майбутнього договорення.

Закінчуючи нашу розмову, хочу подякувати всім добрим людям, тут і в Україні, які своєю працею й завзяттям, а головно любов'ю до свого, причинилися до такого великого успіху українського організованого спорту. Особлива подяка кореспондентам київської „Спортивної Газети”, редакторці Тамарі Донченко, Василеві Михайлову і іншим, які своїми щоденними кореспонденціями у великій мірі причинились до повного успіху нашого турне.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 28-го ЛИПНЯ 1991 р.

Рочестер, Н. Й. Квартальні збори Т-ва Запорізька Січ 367-ий Відд. о год. 3-ій по пол. в школі св. Йосафата, 940 Рідж вул. Схід. Проситься вирівняти вкладки, а також будуть видані дивідендові чеки. — В. Завадецький, секр.